

Advokat, som varit förordnad som särskild företrädare för ett barn, borde inte ha åtagit sig uppdrag som offentligt biträde och ställföreträdare för barnets syskon. Erinran.

Bakgrund

A har varit särskild företrädare för målsäganden Z i brottmål där hennes pappa och vårdnadshavare X var misstänkt. Den 10 mars 2014 förordnades hon av förvaltningsrätten att även vara offentligt biträde för Z i mål om omhändertagande av barn där X var motpart som enda vårdnadshavare.

A har också varit offentligt biträde och ställföreträdare för Zs tre yngre syskon Y1, Y2 och Y3 och har företrätt dem i mål angående omhändertagande av barn enligt LVU. Även i detta mål var X motpart.

Anmälan

X har i anmälan, som kom in till Advokatsamfundet den 26 mars 2014, riktat anmärkningar mot A avseende intressekonflikt.

I anmälan anförs bl.a. följande.

Den 7 februari 2014 anmälde hans dotter Z född 1998 honom för misshandel. Han greps samma datum misstänkt för misshandeln och satt sedan häktad fram till den 5 mars 2014 då han blev frisläppt i väntan på dom. Hans tre yngsta barn Y1, Y2 och Y3 hävdas ha varit vittnen till den påstådda misshandeln. Alla tre förnekar dock att de uppgifter Z lämnat är sanna. De är mycket ledsna och upprörda och hävdar gång på gång att Z ljuger om att han slagit Z. De tre yngsta barnens uppgifter och Zs uppgifter om händelsen är med andra ord motstridiga. A är jävig i frågan då hon fullt ut ställer sig på Zs sida. Därtill lyssnar hon överhuvudtaget inte på de tre yngsta barnens vittnesmål och deras önskan om att få komma hem till honom.

Advokatens yttrande

A har i yttrande, som kom in till Advokatsamfundet den 10 april 2014, tillbakavisat anmärkningarna och anført i huvudsak följande.

Hon blev förordnad av tingsrätten den 8 februari 2014 att såsom särskild företrädare tillvarata Zs intressen under förundersökning rörande misshandel där X var misstänkt. Den 12 februari 2014 blev hon förordnad av förvaltningsrätten att som offentligt biträde och ställföreträdare för Y1, Y2 och Y3 företräda dem i mål angående omhändertagande av barn enligt LVU. Det var inledningsvis frågan om omedelbart omhändertagande. Motpart i detta mål var X som enda vårdnadshavare.

Det finns inget i dessa uppdrag som kan utgöra en intressekonflikt. Uppdraget för tingsrätten innebär rent praktiskt att hon som särskild företrädare fattar olika beslut, t.ex. medgivande till polisförhör och läkarundersökning kring barnet istället för vårdnadshavaren. Uppdraget för förvaltningsrätten innebär att hon självständigt beslutar om inställning i frågan om omhändertagande av barn enligt LVU. Båda uppdragen innebär således att hon självständigt med tillgänglig utredning som underlag fattar beslut i ärendena.

Huvudförhandling hölls i tingsrätten den 5 mars 2014. Tingsrätten meddelade beslut innebärande att X skulle dömas för misshandel av Z i enlighet med stämningsansökan samt att X skulle genomgå en rättspsykiatrisk undersökning innan tingsrätten fattade beslut om påföljd. X frigavs i samband med huvudförhandlingen. Samma dag som huvudförhandlingen ägde rum beslutade socialnämnden i kommunen att omedelbart omplacera de tre yngsta barnen och samtidigt sekretessbelägga deras vistelseadress.

Den 10 mars 2014 förordnades hon av förvaltningsrätten att vara offentligt biträde för Z i mål om omhändertagande av barn. Z hade tidigare varit placerad frivilligt med stöd av socialtjänstlagen men socialnämnden beslöt efter huvudförhandlingen i tingsrätten att det inte längre fanns ett tillförlitligt samtycke avseende Zs vård och placering.

Inför förhandlingen i förvaltningsrätten träffade hon de tre yngsta barnen i det jourhem där de var placerade. Hon samtalade med barnen enskilt och förde noggranna anteckningar. Vid förhandlingen den 19 mars 2014 redogjorde hon detaljerat för de tre barnens berättelser. I sitt slutanförande yrkade hon bifall till socialnämndens ansökan om LVU för de tre yngsta barnen. Hon utvecklade sin inställning ovanligt noggrant eftersom det var fråga om en komplex situation med brister i den dagliga omsorgen, vårdnadshavarens psykiska ohälsa och hedersrelaterat våld och förtryck i förhållande till vårdnadshavarens förnekande på alla områden. Det saknades med andra ord utrymme för frivilliga insatser.

Förvaltningsrätten meddelade dom den 9 april 2014 och biföll då socialnämndens ansökan om LVU. Av domen framgår att hon uppgivit att det är oklart om de tre yngsta barnen bevittnat våld på det sätt som Z uppgivit.

Genmäle från anmälaren

X har den 23 april 2014 inkommit med genmäle varvid tillagts i huvudsak följande.

Hans särbo B var tillfälligt jourhem för de tre yngsta barnen under perioden den 10 februari 2014 till och med den 5 mars 2014. Under denna tid hade A vid ett flertal tillfällen telefonkontakt med Z och träffade även Z personligen. Bortsett från den 12 februari 2014 har A varken ringt B eller haft något som helst intresse i att träffa de tre yngsta barnen. När han blev frisläppt av tingsrätten i väntan på dom, den 5 mars 2014, blev barnen i direkt anslutning till rättegångens avslut omplacerade utan Bs vetskap. I tingsrätten bekräftade A att hennes ståndpunkt vilar på Zs version av händelsen den 7 februari 2014.

Efter att de tre yngsta barnen omplacerades har A vid något enstaka tillfälle tagit sig tid till att träffa dem. A har då försökt lura barnen att erkänna att han brukat fysiskt våld mot Z,

bl.a. genom att säga saker som ”Det är lika bra att du erkänner, dina syskon har redan gjort det”. När barnen vill berätta sin version av händelsen för A vill hon inte lyssna. I förvaltningsrätten berättade A motvilligt att barnen har nekat till Zs anklagelser och hon avslutade med att säga att barnen inte är pålitliga då de ”bara är barn”.

Ytterligare yttrande från advokaten

A har i yttrande, som kom in till Advokatsamfundet den 17 juni 2014, anfört bl.a. följande.

Hon hade ett samtal med B inför yttrandet över det omedelbara omhändertagandet. I samband med detta samtal talade hon om för B att hon inte såg att det fanns något behov av att träffa barnen inför det inledande yttrandet men att hon, såsom brukligt, skulle träffa barnen i samband med att utredningen färdigställts och inför förhandlingen i förvaltningsrätten.

Skälen till att hon yrkade bifall för det omedelbara omhändertagandet var att det, förutom uppgifter från polis rörande vad Z varit utsatt för, fanns misstanke om att barnen bevittnat våld i hemmet. Därtill satt X häktad och det saknades samtycke från honom såsom vårdnadshavare till en placering. Det framgick även att X hade behandling för sitt psykiska mående sedan en längre tid tillbaka och att en tidigare barnavårdsutredning slutförts bara några dagar innan händelsen med Z.

Hon har träffat de tre yngsta barnen inför förhandlingen i förvaltningsrätten. Hon har naturligtvis inte utövat någon som helst påtryckning på barnen i samtalen med dem som för övrigt skedde på det jourhem där de var placerade. I delar av samtalen var jourhemsföräldrarna närvarande.

I förhandlingen i förvaltningsrätten har hon noggrant redogjort för de tre yngsta barnens uppgifter och då även för de uppgifter som skiljer sig från vad Z berättat. Tingsrätten har funnit att X utsatt Z för misshandel på sätt som angivits av åklagaren och det är även hennes uppfattning att åklagaren bevisat att Z utsatts för våld.

Nämndens bedömning och beslut

A har varit förordnad som särskild företrädare för Z. A har därefter godtagit att bli förordnad som offentligt biträde och ställföreträdare för Zs syskon. Det har funnits en uppenbar risk för att Z och övriga tre syskon haft motstridiga intressen. Med hänsyn till lojalitetsplikten mot Z har A varit förhindrad att ta på sig uppdraget för syskonen. Även med hänsyn till att det har funnits risk för att kunskap som omfattas av As tystnadsplikt gentemot Z har kunnat ha betydelse i saken som rör Zs syskon, har sådant hinder förelegat. Genom att ändå åta sig uppdraget för syskonen har A brutit mot god advokatsed.

Även genom att åta sig uppdraget som offentligt biträde för Z i målet om LVU, har A av ovan nämnda skäl åsidosatt god advokatsed.

Nämnden tilldelar därför A erinran enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.

Vad som i övrigt framkommit i ärendet föranleder inte någon åtgärd.